

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI DE JUSTÍCIA

14263 *Reial decret 1109/2015, d'11 de desembre, pel qual es desplega la Llei 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima del delictes, i es regulen les oficines d'assistència a les víctimes del delictes.*

I

L'aprovació de la Llei 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima del delictes, mitjançant la qual es transposa la Directiva 2012/29/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 25 d'octubre de 2012, per la qual s'estableixen normes mínimes sobre els drets, el suport i la protecció de les víctimes de delictes, i per la qual se substitueix la Decisió marc 2001/220/JAI del Consell, requereix el desplegament d'algunes de les previsions que recull l'Estatut esmentat, per tal de garantir l'efectivitat dels drets que s'hi recullen, així com una regulació de les oficines d'assistència a les víctimes.

II

Aquest Reial decret desplega en primer lloc les previsions de l'Estatut de la víctima del delictes per garantir el reconeixement i la protecció per part dels poders públics dels drets que les víctimes tenen reconeguts, amb un abast general. No es pretén, ni resulta oportú, un desplegament reglamentari de tots i cadascun dels drets reconeguts a l'Estatut de la víctima del delictes, ja que la gran majoria estan ben definits i es poden exercir sense necessitat de més regulació. Només s'hi contenen algunes precisions per garantir la millor aplicació d'algun dels drets reconeguts a les víctimes.

Amb aquesta finalitat, s'insta les administracions públiques a aprovar i fomentar el desplegament de protocols d'actuació i de procediments de coordinació i col·laboració, en què també hi tinguin participació les associacions i els col·lectius de protecció de les víctimes.

S'estableix que la decisió policial de no facilitar interpretació o traducció de les actuacions a la víctima ha de ser sempre motivada, i en l'atestat ha de quedar la constància deguda d'aquesta decisió i de la seva motivació.

En relació amb el dret d'informació, es garanteix el compliment del que preveu l'article 5 de l'Estatut de la víctima del delictes mitjançant la possibilitat d'elaborar documents que facilitin la informació necessària a les víctimes, sense perjudici d'acomodar aquesta informació a les circumstàncies i condicions personals de la víctima, així com a la naturalesa del delictes comès i dels danys i perjudicis soferts.

Es reitera que l'accés per part de les víctimes als serveis d'assistència i suport facilitats per les administracions públiques i per les oficines d'assistència a les víctimes sempre ha de ser gratuït i confidencial. I s'estableix la possibilitat que les administracions públiques i les oficines d'assistència a les víctimes facin extensiu el dret d'accés als serveis d'assistència i suport als familiars, encara que no tinguin la consideració de víctimes, quan es tracti de delictes que hagin causat perjudicis d'una gravetat especial.

També es recull el dret a un període de reflexió en cas de catàstrofe o successos amb víctimes múltiples. Qualsevol protocol que contingui normes de coordinació per a l'assistència a les víctimes ha d'incloure una previsió per fer efectiu aquest període de reflexió.

Finalment, es regula un procediment per fer efectiva l'obligació de reintegrar les ajudes, subvencions o despeses que hagi efectuat l'Administració a favor de persones que han estat condemnades per denúncia falsa o simulació de delictes, per evitar l'enriquiment dels qui s'hagin aprofitat injustament del sistema assistencial de protecció a les víctimes.

III

Es crea el Consell Assessor d'a les Víctimes, amb caràcter d'òrgan consultiu amb una representació àmplia. Aquest Consell Assessor té diferents funcions per vetllar pel respecte dels drets de les víctimes i el bon funcionament del sistema d'assistència. Amb l'assessorament d'aquest Consell, el Ministeri de Justícia pot portar a terme l'avaluació periòdica del sistema d'assistència a les víctimes, i proposar, a través del Consell de Ministres, les mesures i reformes que siguin necessàries per a la millor protecció de les víctimes.

IV

Com és sabut, la Llei 35/1995, d'11 de desembre, d'ajudes i assistència a les víctimes de delictes violents i contra la llibertat sexual, va regular en el seu article 16 les oficines d'assistència a les víctimes, l'actuació de les quals, fins al moment, es desenvolupava a través d'un simple manual. Per això, és essencial per a la seva organització i el seu funcionament el desplegament reglamentari de les seves actuacions. Aquest Reial decret regula l'actuació de les oficines d'assistència a les víctimes, tenint en compte els drets recollits a la normativa europea i a l'Estatut de la víctima del delictes.

Les oficines d'assistència a les víctimes es constitueixen com a unitats dependents del Ministeri de Justícia o, si s'escau, de les comunitats autònomes amb competències assumides sobre la matèria, que analitzen les necessitats assistencials i de protecció de les víctimes, i que han d'estar integrades per personal al servei de l'Administració de justícia, psicòlegs o qualsevol tècnic que es consideri necessari per a la prestació del servei. Amb això es fixa un marc assistencial mínim per a la prestació d'un servei públic en condicions d'igualtat a tot l'Estat, i per a la garantia i protecció dels drets de les víctimes, sense perjudici de les especialitats organitzatives de les oficines segons la normativa estatal o autonòmica que els sigui aplicable.

V

Entre els drets per l'efectivitat dels quals han de vetllar les oficines d'assistència a les víctimes hi ha els següents:

El dret a entendre i a ser entesa. La víctima té dret, des del seu primer contacte amb l'Oficina d'Assistència a les Víctimes, tant si ha presentat denúncia com si no, a disposar de l'assistència o els suports necessaris perquè es pugui fer entendre davant l'Oficina.

El dret a la informació de les víctimes. Les oficines d'assistència a les víctimes, en atenció al que disposa la Llei 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima del delictes, presten un servei d'informació que és essencial per a les víctimes. La informació s'ha de prestar a les víctimes, inclòs el moment previ a la presentació de la denúncia, sense retards innecessaris, de manera adaptada a les seves circumstàncies i condicions personals i a la naturalesa del delictes comès i dels danys i perjudicis soferts, de manera detallada, i ha d'estar actualitzada al llarg de tot el procés.

El dret a la protecció de les víctimes. L'Estatut de la víctima del delictes assenyala que les oficines d'assistència a les víctimes han de fer una valoració individual de les víctimes per tal de determinar-ne les necessitats especials de protecció, tenint en compte les característiques personals, en especial de les víctimes més vulnerables, com són els menors o les persones amb discapacitat necessitades de protecció especial, i la naturalesa i les circumstàncies del delictes. I tot això amb la finalitat de determinar quines mesures d'assistència i protecció s'han de prestar a la víctima.

Qualsevol víctima, directa o indirecta, té dret a accedir de manera gratuïta i confidencial als serveis d'assistència i suport prestats per les oficines d'assistència a les víctimes i per la resta d'administracions públiques. Aquest dret es pot estendre als seus familiars quan es tracti de delictes que hagin causat perjudicis de gravetat especial.

VI

L'assistència de les oficines és una funció que consisteix en l'acollida inicial de la víctima, la seva orientació i informació i la proposta de mesures concretes de protecció, tenint en compte les necessitats de suport específiques de cada víctima, segons aconselli la seva avaluació individual i, en especial, les situacions en què es poden trobar certes categories de víctimes, com són els menors o les persones amb discapacitat necessitades de protecció especial, amb l'objectiu de facilitar la seva recuperació integral.

L'assistència de les oficines és prestat per personal especialitzat, sotmès a formació contínua i actualitzada, que treballa de manera interdisciplinària i coordinada. L'Oficina ha de reflectir els resultats de la seva avaluació, així com la valoració del cas, en un informe, i ha d'adoptar la decisió sobre les intervencions extraprocedimentals que s'han de dur a terme.

Les oficines poden elaborar plans d'assistència individualitzats per al seguiment adequat de les víctimes. I quan es tracti de víctimes vulnerables, han de dur a terme plans de suport psicològic. Aquests plans poden ser supervisats pel Ministeri de Justícia o per les comunitats autònomes que hagin assumit competències, amb la finalitat de millorar el sistema d'assistència i assegurar una atenció individualitzada en funció de les circumstàncies de cada víctima.

Les funcions d'assistència i protecció de les víctimes fan necessària la plena coordinació de les oficines amb altres òrgans o entitats que també exerceixin funcions de protecció i assistència a les víctimes, per a la qual cosa es preveu la creació de tota una xarxa de coordinació i la possibilitat d'establir convenis de col·laboració i protocols.

VII

Entre les funcions de les oficines també es recullen aquelles relatives a les mesures de justícia restaurativa, com a part de l'assistència necessària a les víctimes. Cada víctima s'enfronta al delictes de manera diferent, en funció de les seves circumstàncies. La víctima pot necessitar alliberar l'emoció negativa per recuperar el seu equilibri i aquest es pot assolir gràcies al reconeixement dels fets essencials per part de l'infractor o a l'aclariment del que ha succeït.

Les oficines han d'informar la víctima sobre la possibilitat d'aplicar mesures de justícia restaurativa, han de proposar a l'òrgan judicial l'aplicació de la mediació penal quan ho considerin beneficiós per a la víctima i han de dur a terme actuacions de suport als serveis de mediació extrajudicial.

VIII

L'Oficina d'Informació i Assistència a les Víctimes del Terrorisme de l'Audiència Nacional prevista a l'article 51 de la Llei 29/2011, de 22 de setembre, de reconeixement i protecció integral a les víctimes del terrorisme, és objecte de desplegament reglamentari per potenciar-ne les funcions i assegurar la coordinació necessària entre totes les institucions implicades en l'assistència i la protecció de les víctimes de delictes de terrorisme.

IX

De conformitat amb la Directiva 2004/80/CE del Consell, de 29 d'abril de 2004, sobre indemnització a les víctimes de delictes, en el supòsit d'accés a la indemnització en casos transfronterers, cada Estat membre ha de designar una autoritat d'assistència. A Espanya aquesta autoritat correspon a les oficines d'assistència a les víctimes, de conformitat amb el que disposa el Reial decret 199/2006, de 17 de febrer, que atribueix a les oficines determinats deures d'informació, ajuda i assessorament per als delictes dolosos i violents comesos en un altre Estat membre.

Aquest Reial decret ha estat objecte d'un informe per part del Consell General del Poder Judicial, la Fiscalia General de l'Estat, i s'ha remès a les comunitats autònomes afectades.

En virtut d'això, a proposta del ministre de Justícia, amb l'aprovació prèvia del ministre d'Hisenda i Administracions Públiques, d'acord amb/escoltat el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres a la reunió del dia 11 de desembre de 2015,

DISPOSO:

TÍTOL I

Drets de les víctimes

Article 1. *Objecte i àmbit d'aplicació.*

1. Aquest Reial decret desplega l'Estatut de la víctima del delictes de conformitat amb el que disposa la Llei 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima del delictes, i regula les oficines d'assistència a les víctimes.

2. Les disposicions d'aquest Reial decret han de ser aplicables, sense perjudici del que disposen l'article 17 de l'Estatut de la víctima del delictes i l'article 24 d'aquest Reial decret, a les víctimes de delictes comesos a Espanya o que puguin ser perseguits a Espanya, independentment de la seva nacionalitat, de si són majors o menors d'edat, o de si gaudeixen o no de residència legal.

Article 2. *Drets de les víctimes.*

1. Els drets reconeguts a les víctimes del delictes s'han d'exercir de conformitat amb el que disposen el seu Estatut i el present Reial decret, així com pel que disposen la legislació especial i les normes que siguin aplicables.

2. Tots els poders públics han de vetllar pel reconeixement i la protecció dels drets que les víctimes tenen reconeguts.

Article 3. *Desenvolupament de protocols d'actuació i col·laboració.*

Per a l'efectivitat dels drets que preveuen l'Estatut de la víctima del delictes i el present Reial decret, les administracions públiques implicades han d'aprovar i fomentar el desenvolupament de protocols d'actuació i de procediments de coordinació i col·laboració, en els quals també han de tenir participació les associacions i els col·lectius de protecció de les víctimes.

Article 4. *Període de reflexió en cas de catàstrofe o successos amb víctimes múltiples.*

1. En cas de catàstrofes, calamitats públiques o altres successos que hagin produït un elevat nombre de víctimes i que puguin constituir delictes, els advocats i procuradors no es poden adreçar a les víctimes directes o indirectes d'aquests successos per oferir-los els seus serveis professionals fins que no hagin transcorregut almenys 45 dies des del fet.

Aquesta prohibició queda sense efecte en cas que la prestació d'aquests serveis professionals hagi estat sol·licitada expressament per la víctima.

2. Qualsevol protocol que contingui normes de coordinació per a l'assistència a les víctimes ha d'incloure una previsió per fer efectiu aquest període de reflexió.

Article 5. *Obligació de reemborsament.*

1. Si és condemnada per denúncia falsa o simulació de delictes, la persona que s'hagi beneficiat de subvencions o ajudes percebudes per la seva condició de víctima i que hagi estat objecte d'alguna de les mesures de protecció regulades a l'Estatut de la víctima del delictes o al present Reial decret, està obligada a reintegrar les quantitats rebudes per aquest concepte; i a abonar les despeses causades a l'Administració per les seves actuacions de reconeixement, protecció i suport, així com pels serveis prestats, sempre que les despeses esmentades es puguin quantificar i estiguin justificades.

2. L'òrgan concedent de la subvenció o ajuda i l'Administració que hagi suportat la despesa són els competents per exigir al beneficiari el reintegrament de les subvencions o ajudes, i l'abonament de les despeses causades, mitjançant la resolució del procediment que regulen la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, i el Reial decret 887/2006, de 21 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei general de subvencions, amb les especialitats que preveu aquest Reial decret.

3. Quan la persona condemnada hagi rebut subvencions o ajudes en la seva condició de víctima i hagi estat objecte d'alguna de les mesures de protecció regulades a l'Estatut de la víctima del delictes o al present Reial decret, o hagi generat despeses a l'Administració per actuacions de reconeixement, informació, protecció i suport, així com per serveis prestats en la seva condició de víctima, el Ministeri de Justícia ha de remetre, si no és competent per exigir el reemborsament, el testimoni de la sentència condemnatòria a l'òrgan concedent o a l'Administració que hagi suportat la despesa, a fi que puguin iniciar el procediment de reintegrament.

4. L'interès de demora aplicable és l'interès legal del diner incrementat en un 50 per cent, que s'ha de meritjar des que sigui concedida la subvenció o ajuda, o des que s'hagi produït la despesa.

5. El dret de l'Administració a reconèixer o liquidar el reintegrament o l'abonament de les despeses causades prescriu al cap de quatre anys, que s'han de computar des que va adquirir fermesa la sentència condemnatòria per denúncia falsa o simulació de delictes. El còmput del termini de prescripció s'interromp per les causes que preveu la Llei general de subvencions.

6. La Llei 38/2003, de 17 de novembre, i el seu Reglament, són aplicables supletòriament al que disposa el present article.

Article 6. *Dret a la traducció i interpretació.*

La decisió policial de no facilitar interpretació o traducció de les actuacions policials a la víctima, a la qual fa referència l'article 9.4 de l'Estatut de la víctima del delictes, és excepcional i ha de ser motivada, i en l'atestat ha de quedar constància deguda de la decisió i de la seva motivació. L'atestat policial ha de recollir la disconformitat que la persona afectada per la decisió denegatòria hagi pogut formular.

Article 7. *Dret a la informació.*

1. Sense perjudici del deure d'adaptar la informació a què fa referència l'article 5.1 de l'Estatut de la víctima del delictes a les circumstàncies i condicions personals de la víctima, així com a la naturalesa del delictes comès i dels danys i perjudicis soferts, les autoritats i els funcionaris que entrin en contacte amb les víctimes els han de facilitar informació escrita o documents comprensius dels aspectes que assenyalava l'article 5.1 de l'Estatut de la víctima del delictes, quan la víctima ho requereixi.

2. Els documents als quals fa referència l'apartat anterior poden incloure, amb la separació deguda, un model de sol·licitud per ser notificat de les resolucions a què fa referència l'article 7 de l'Estatut de la víctima del delictes, o per deixar sense efecte, si s'escau, la sol·licitud esmentada.

3. Quan la víctima sol·liciti que se li notifiquin les resolucions a les quals es refereix l'article 7.1 de l'Estatut de la víctima del delictes, també pot sol·licitar que aquestes resolucions es comuniquin, a més, a les oficines d'assistència a les víctimes o, si s'escau, a l'Oficina d'Assistència a les Víctimes de Terrorisme de l'Audiència Nacional.

4. Quan es tracti de víctimes de delictes de violència de gènere, se'ls han de notificar les resolucions que acordin la presó o la posterior posada en llibertat de l'infractor, així com la seva possible fuga, i les que acordin l'adopció de mesures cautelars personals o que modifiquin les ja acordades, quan hagin tingut per objecte garantir la seguretat de la víctima, sense necessitat que la víctima ho sol·liciti, excepte en els casos en què manifesti el seu desig de no rebre les notificacions esmentades.

Article 8. *Dret d'accés als serveis d'assistència i suport.*

1. L'accés per part de les víctimes als serveis d'assistència i suport facilitats per les administracions públiques i per les oficines d'assistència a les víctimes sempre ha de ser gratuït i confidencial. Aquests serveis s'han de garantir abans, durant i per un període de temps adequat després de la conclusió del procés penal.

2. Quan es tracti de delictes que hagin causat perjudicis d'especial gravetat, atenent les necessitats i danys soferts com a conseqüència de la infracció penal comesa contra la víctima, les administracions públiques i les oficines d'assistència a les víctimes poden fer extensiu als familiars de les víctimes el dret d'accés als serveis d'assistència i suport. A aquest efecte, s'entén per familiars les persones unides a la víctima en matrimoni o relació anàloga d'afectivitat, i els parents fins al segon grau de consanguinitat.

3. Els fills menors i els menors subjectes a tutela, guarda i custòdia de les dones víctimes de violència de gènere o de persones víctimes de violència domèstica tenen dret a les mesures d'assistència i protecció previstes als títols I i III de l'Estatut de la víctima del delictes.

4. Les oficines d'assistència a les víctimes han de prestar els serveis d'assistència i suport en els termes que assenyalen l'Estatut de la víctima del delictes i el present Reial decret.

Article 9. *Procediment d'avaluació.*

1. L'avaluació de les necessitats de la víctima a què fa referència l'article 23 de l'Estatut de la víctima del delictes s'ha de dur a terme, en el cas dels funcionaris de policia que actuïn en la fase inicial de les investigacions i en el cas de les oficines d'assistència a les víctimes, d'acord amb el que disposen l'Estatut de la víctima del delictes i el present Reial decret.

2. L'avaluació que hagin de dur a terme els òrgans jurisdiccionals competents per a la investigació o l'enjudiciament, o el Ministeri Fiscal si s'escau, s'ha de dur a terme d'acord amb el que disposen l'Estatut de la víctima del delictes i la Llei d'enjudiciament criminal.

TÍTOL II

El Consell Assessor d'Assistència a les Víctimes

Article 10. *El Consell Assessor d'Assistència a les Víctimes.*

1. Adscrit a la Direcció General de Relacions amb l'Administració de Justícia del Ministeri de Justícia hi ha d'haver un Consell Assessor d'Assistència a les Víctimes, amb caràcter d'òrgan consultiu.

2. El Consell Assessor d'Assistència a les Víctimes ha d'estar integrat pels membres següents:

a) Un president, càrrec que ha de recaure sobre qui exerceixi la Direcció General de Relacions amb l'Administració de Justícia i que pot ser substituït per la persona titular de la Subdirecció General d'Organització i Coordinació Territorial de l'Administració de Justícia.

b) Sobre la base del conveni de col·laboració subscrit a aquest efecte, tres representants de les comunitats autònomes que hagin rebut els traspassos de mitjans personals i materials al servei de l'Administració de justícia en règim de rotació anual, que han de representar la resta i que han d'exercir, també rotatòriament, la Vicepresidència.

c) Un representant designat pel ministre de l'Interior, amb rang de subdirector general o assimilat.

d) Un representant designat pel ministre de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat, amb rang de subdirector general o assimilat.

e) Dos representants designats pel Consell General del Poder Judicial i la Fiscalia General de l'Estat, sobre la base del conveni de col·laboració subscrit a aquest efecte.

- f) Un representant del Consell General de Col·legis de Psicòlegs, designat per aquest.
- g) Dos representants de les associacions més representatives en l'assistència a les víctimes.

Ha d'actuar com a secretari, amb veu però sense vot, un funcionari de la Direcció General de Relacions amb l'Administració de Justícia.

3. Les funcions d'aquest Consell són:

- a) Assessorar sobre el funcionament de les oficines d'assistència a les víctimes.
- b) Examinar les dades estadístiques.
- c) Donar suport als estudis tècnics sobre les actuacions de les oficines i sobre la xarxa de coordinació.
- d) Comparar els diferents plans de suport psicològics aplicats a les oficines, amb la finalitat de proposar millores en l'assistència.
- e) Promoure l'elaboració de protocols d'actuació, i la seva actualització respecte a les normatives nacionals i internacionals
- f) Assessorar el Ministeri de Justícia per a l'elaboració de l'informe anual d'avaluació periòdica del sistema d'atenció a les víctimes del delictes.
- g) Qualsevol altra funció que, en l'àmbit de les seves competències, li atribueixi alguna disposició legal o reglamentària.

4. Pel seu caràcter consultiu, el Consell no té competències respecte als aspectes tècnics d'actuacions enfront de víctimes individuals.

5. El funcionament d'aquest Consell s'ha d'ajustar al que disposa en matèria d'òrgans col·legiats la legislació en matèria de règim jurídic del sector públic.

Article 11. Avaluació periòdica del sistema d'atenció a les víctimes del delictes.

1. El funcionament de les institucions, mecanismes i garanties d'assistència a les víctimes del delictes ha de ser objecte d'una avaluació periòdica, que ha de portar a terme el Ministeri de Justícia mitjançant l'elaboració d'un informe anual. Aquest informe anual s'ha de dur a terme en la Direcció General de Relacions amb l'Administració de Justícia, amb l'assessorament del Consell Assessor d'Assistència a les Víctimes.

2. L'informe anual del Ministeri de Justícia ha d'estar orientat a la millora del sistema de protecció i a l'adopció de noves mesures per garantir-ne l'eficàcia.

3. L'informe anual s'ha de remetre al Consell de Ministres per a la seva aprovació definitiva i per a la remissió a les Corts Generals de les propostes que es considerin necessàries per millorar el sistema de protecció de les víctimes i les mesures que en garanteixin l'eficàcia. Una vegada aprovat pel Consell de Ministres, s'ha de publicar a la pàgina web del Ministeri de Justícia.

TÍTOL III

Les oficines d'assistència a les víctimes

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 12. Objecte i àmbit d'aplicació.

1. Les disposicions d'aquest títol tenen per objecte regular les oficines d'assistència a les víctimes, que es configuren com una unitat especialitzada i un servei públic la finalitat del qual és prestar assistència i/o atenció coordinada per donar resposta a les víctimes de delictes en els àmbits jurídic, psicològic i social, així com promoure les mesures de justícia restaurativa que siguin pertinents.

2. Les disposicions contingudes en aquest títol són aplicables tant a les oficines d'assistència a les víctimes que depenen del Ministeri de Justícia com a les que depenen de les comunitats autònomes amb competències assumides sobre la matèria, sense perjudici de les especialitats organitzatives d'aquestes últimes segons la seva normativa autonòmica.

3. Pel que fa a les víctimes de delictes de terrorisme, cal atènyer-se, amb caràcter general, al que disposen la Llei 29/2011, de 22 de setembre, de reconeixement i protecció integral a les víctimes del terrorisme, i el Reglament aprovat pel Reial decret 671/2013, de 6 de setembre, i a les competències que la normativa vigent atribueix en aquesta matèria al Ministeri de l'Interior, sense perjudici de les actuacions específiques de les oficines que preveu aquest Reial decret, especialment relatives a la determinació de la vulnerabilitat de la víctima, per evitar la victimització primària i secundària.

En el marc del procés penal, les oficines d'assistència a les víctimes s'han de coordinar amb les oficines del Ministeri de l'Interior per evitar successives derivacions d'un servei a un altre.

Article 13. *Àmbit subjectiu.*

1. Les disposicions d'aquest títol són aplicables:

a) Com a víctima directa, a qualsevol persona física que hagi patit un dany o perjudici sobre la seva pròpia persona o patrimoni, en especial lesions físiques o psíquiques, danys emocionals o perjudicis econòmics directament causats per la comissió d'un delictes.

b) Com a víctima indirecta, en els casos de mort o desaparició d'una persona que hagi estat causada directament per un delictes, llevat que es tracti dels responsables dels fets:

1r Al seu cònjuge no separat legalment o de fet i als fills de la víctima o del cònjuge no separat legalment o de fet que en el moment de la mort o desaparició de la víctima visquessin amb ells; a la persona que fins al moment de la mort o desaparició hagi estat unida a ella per una relació anàloga d'afectivitat i als fills d'aquesta que en el moment de la mort o desaparició de la víctima visquessin amb ella; als seus progenitors i parents en línia recta o col·lateral dins del tercer grau que estiguessin sota la seva guarda i a les persones subjectes a la seva tutela o curatela o que estiguessin sota el seu acolliment familiar.

2n En cas que aquests no existeixin, als altres parents en línia recta i als seus germans, amb preferència, entre ells, del que tingui la representació legal de la víctima.

2. Les disposicions d'aquest títol no són aplicables a tercers que hagin patit perjudicis derivats del delictes.

3. L'accés als serveis d'assistència i suport a les víctimes no s'ha de condicionar a la presentació prèvia d'una denúncia.

4. Els fills menors i els menors subjectes a tutela, guarda i custòdia de les dones víctimes de violència de gènere o de persones víctimes de violència domèstica tenen dret d'accés als serveis d'assistència de les oficines d'assistència a les víctimes.

5. Quan es tracti de delictes que hagin causat perjudicis de gravetat especial, atenent les necessitats i els danys soferts com a conseqüència de la infracció penal comesa contra la víctima, les oficines d'assistència a les víctimes poden fer extensiu als familiars de les víctimes el dret d'accés als serveis d'assistència i suport. A aquest efecte, s'entén per familiars les persones unides a la víctima en matrimoni o relació anàloga d'afectivitat, i els parents fins al segon grau de consanguinitat.

Article 14. *Drets de les víctimes respecte a les oficines d'assistència a les víctimes.*

1. Tota víctima té dret d'accés als serveis d'assistència i suport de les oficines d'assistència a les víctimes, de manera gratuïta i confidencial.

2. Tota víctima té dret, des del primer contacte amb l'Oficina, a rebre, sense retards innecessaris, informació adaptada a les seves circumstàncies i condicions personals i a la naturalesa del delictes comès i dels danys i perjudicis soferts, i a rebre un tracte respectuós, professional, individualitzat i no discriminatori. Aquests drets s'estenen durant l'actuació dels serveis d'assistència i suport a les víctimes i de justícia restaurativa, al llarg de tot el procés penal i per un període de temps adequat després de la seva conclusió, independentment del fet que es conegui o no la identitat de l'infractor i del resultat del procés, inclòs el moment previ a la presentació de la denúncia.

3. Qualsevol víctima té dret a ser derivada a les oficines d'assistència a les víctimes quan sigui necessari en atenció a la gravetat del delictes o en aquells casos en què ella mateixa ho sol·liciti.

4. Les víctimes dels delictes de terrorisme, les víctimes de violència de gènere i els menors d'edat tenen, a més, els drets reconeguts en la seva normativa específica.

Article 15. *Naturalesa jurídica de les oficines d'assistència a les víctimes.*

1. Les oficines d'assistència a les víctimes es configuren com un servei multidisciplinari d'atenció a les necessitats de la víctima, de caràcter públic i gratuït.

2. El Ministeri de Justícia ha de determinar la regulació, organització, direcció i control de les oficines d'assistència a les víctimes dependents en el seu àmbit territorial, que s'han de configurar com a unitats administratives.

3. A les comunitats autònomes que hagin assumit el traspàs de mitjans materials i personals de l'Administració de justícia, l'organització de les oficines d'assistència a les víctimes depèn de la comunitat autònoma, si bé aquesta ha de garantir el compliment dels drets que es despleguen a l'Estatut de la víctima del delictes i al present Reial decret.

Article 16. *Creació i àmbit territorial de les oficines d'assistència a les víctimes.*

1. Mitjançant una ordre del ministre de Justícia, que ha de determinar el seu àmbit d'actuació territorial, s'han de crear les oficines d'assistència a les víctimes dependents del Ministeri de Justícia. Les altres oficines les han de crear les comunitats autònomes amb competències assumides en matèria d'Administració de justícia.

2. L'àmbit territorial s'ha d'ajustar als criteris següents:

a) Llevat de regulació expressa, té àmbit provincial.

b) Quan dins d'una mateixa província s'implanti més d'una oficina, el seu àmbit competencial s'ha de fixar en l'ordre de creació.

3. Sense perjudici de l'àmbit territorial establert, les oficines d'assistència a les víctimes poden assistir les víctimes independentment del lloc de comissió del delictes.

4. La ubicació de les oficines s'ha de dur a terme tenint en compte criteris que facilitin l'atenció a la víctima, entre els quals hi ha la proximitat a les seus dels jutjats, palaus de justícia o fiscalia.

Article 17. *Objectius de les oficines.*

Les oficines d'assistència a les víctimes tenen com a objectiu general prestar una assistència integral, coordinada i especialitzada a les víctimes com a conseqüència del delictes i donar resposta a les necessitats específiques en l'àmbit jurídic, psicològic i social.

Article 18. *Personal de les oficines d'assistència a les víctimes.*

1. Les oficines d'assistència a les víctimes han d'estar ateses per professionals especialitzats, entre els quals hi pot haver psicòlegs, personal al servei de l'Administració de justícia, juristes, treballadors socials i altres tècnics quan l'especificitat de la matèria així ho aconselli.

2. Les administracions públiques han de garantir la formació general i específica en assistència i protecció a les víctimes, especialment de les víctimes vulnerables, a tots els professionals de l'Oficina d'Assistència a les Víctimes. Aquests han de tenir formació especialitzada en família, menors, persones amb discapacitat i violència de gènere i domèstica. La seva formació ha d'estar orientada des de la perspectiva de la igualtat entre homes i dones.

CAPÍTOL II

Funcions de les oficines d'assistència a les víctimes

Article 19. *Funcions de les oficines d'assistència a les víctimes.*

Les oficines d'assistència a les víctimes exerceixen les funcions següents:

1. L'elaboració, si s'escau, de plans d'assistència individualitzats per a l'atenció a les víctimes.
2. La informació a les víctimes, oferint detalladament, en un llenguatge assequible, quins són els seus drets i com els poden exercir.
3. Informació sobre l'accés a la justícia gratuïta i assistència per a la seva sol·licitud.
4. Assessorament sobre els drets econòmics relacionats amb el procés, en particular sobre les ajudes pels danys causats pel delictes i el procediment per reclamar-les.
5. El suport emocional a les víctimes i l'assistència terapèutica de les víctimes que ho necessitin, a fi de garantir l'assistència psicològica adequada per superar les conseqüències traumàtiques del delictes.
6. Avaluació i assessorament sobre les necessitats de la víctima i la forma de prevenir i evitar les conseqüències de la victimització primària, reiterada i secundària, la intimidació i les represàlies.
7. L'elaboració d'un pla de suport psicològic per a les víctimes vulnerables i en els casos en què s'aplica l'ordre de protecció.
8. La informació sobre els serveis especialitzats disponibles que puguin prestar assistència a la víctima, a la vista de les seves circumstàncies personals i la naturalesa del delictes de què pugui haver estat objecte.
9. L'acompanyament de la víctima, al llarg del procés, a judici si ho requereix i/o a les diferents instàncies penals.
10. La col·laboració i la coordinació amb els organismes, les institucions i els serveis que poden estar implicats en l'assistència a les víctimes: judicatura, fiscalia, forces i cossos de seguretat, serveis socials, serveis de salut, associacions i organitzacions sense ànim de lucre, sobretot en els casos de víctimes vulnerables amb alt risc de victimització.
11. Valoració de les víctimes que requereixin mesures de protecció especials amb la finalitat de determinar quines mesures de protecció, assistència i suport s'han de prestar, entre les quals es poden incloure:
 - a) La prestació de suport o assistència psicològica per afrontar els trastorns ocasionats pel delictes, aplicant els mètodes psicològics més adequats per a l'atenció de cada víctima.
 - b) L'acompanyament a judici.
 - c) La informació sobre els recursos psicosocials i assistencials disponibles i, si la víctima ho sol·licita, derivació a aquests recursos.
 - d) Les mesures especials de suport que puguin resultar necessàries quan es tracti d'una víctima amb necessitats especials de protecció.
 - e) La derivació a serveis de suport especialitzats.
12. L'elaboració d'informes d'acord amb les normes científiques i de manera independent.
13. La difusió de la seva existència i funcions a la societat en general i a determinats col·lectius socials especialment vulnerables.

14. La sensibilització dels col·lectius i organismes que treballen amb víctimes, així com la promoció, organització i participació en les accions formatives que considerin necessàries.

15. La cooperació amb estudis i investigacions sobre diferents aspectes de la victimització a partir dels resultats de la intervenció de les oficines.

16. L'acostament de la justícia a la ciutadania promovent la comprensió de les seves actuacions.

17. L'aplicació de les mesures d'organització i gestió que facilitin l'accés ràpid al servei prestat, així com la coordinació amb altres ens i institucions. En l'aplicació d'aquestes mesures ha de prevaldre la interdisciplinarietat i el principi de proximitat al ciutadà.

18. El desenvolupament de manera professional de la funció de finestreta única en relació amb l'assistència a les víctimes de delictes.

19. La informació sobre alternatives de resolució de conflictes amb aplicació, si s'escau, de la mediació i altres mesures de justícia restaurativa.

20. Rebre la comunicació de les resolucions a què es refereix l'article 7.1 de l'Estatut de la víctima del delicte quan la víctima hagi fet ús de la facultat prevista a l'article 7.3 d'aquest Reial decret, i dur a terme les actuacions d'informació i assistència que si s'escau siguin necessàries.

21. I totes les altres funcions que determini aquest Reial decret.

Article 20. *L'assistència.*

En compliment de les funcions atribuïdes en aquest capítol, l'Oficina d'Assistència a les Víctimes ha d'assistir la víctima en les àrees jurídica, psicològica i social, amb la finalitat última de minimitzar la victimització primària i evitar la secundària.

Per dur a terme aquesta assistència les oficines han d'establir plans d'assistència individualitzats, i s'han de coordinar amb tots els serveis competents en atenció a les víctimes.

Article 21. *L'atenció jurídica.*

1. Les oficines han de prestar l'atenció jurídica a les víctimes i, en concret, han de facilitar informació sobre el tipus d'assistència que la víctima pot rebre en el marc de les actuacions judicials, els drets que pot exercir en el si del procés, la forma i les condicions en què pot accedir a assessorament jurídic i el tipus de serveis o organitzacions a les quals es pot adreçar per rebre suport.

2. L'atenció jurídica ha de ser en tot cas general del desenvolupament del procés i la manera d'exercir els diferents drets; l'orientació i assistència jurídica del cas concret correspon a qui assumeixi l'assistència lletrada.

3. Les principals actuacions derivades d'aquesta atenció jurídica són:

a) La informació a les víctimes: les víctimes des del primer contacte i durant tot el procediment han de rebre informació actualitzada sobre els drets que assisteixen al llarg del procés, amb un llenguatge senzill i comprensible.

b) L'estudi i, si s'escau, la proposta d'aplicació de les mesures generals de protecció, de conformitat amb el que preveu l'Estatut de la víctima del delicte.

4. Les oficines també han d'informar del dret a l'assistència jurídica gratuïta a les víctimes que el tinguin, i els han d'assistir per poder sol·licitar-lo. Les sol·licituds de reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta es poden presentar directament davant les oficines, que les han de remetre al col·legi d'advocats que correspongui. Les oficines també han de contactar amb els col·legis d'advocats per a les designacions d'advocats en els casos en què sigui procedent.

Article 22. *L'assistència psicològica.*

L'assistència psicològica suposa:

a) L'avaluació i el tractament de les víctimes més vulnerables per aconseguir la disminució de la crisi ocasionada pel delictes, l'afrontament del procés judicial derivat del delictes, l'acompanyament al llarg del procés i la potenciació de les estratègies i capacitats de la víctima, per tal de possibilitar l'ajuda de l'entorn de la víctima.

Entre els factors que s'han d'avaluar hi ha: el tipus de relacions de la víctima, l'afrontament dels problemes, les fonts de suport, els valors, l'acumulació de factors d'estrès, els problemes de salut i de comportament, les condicions socioambientals, així com les variables associades al fet delictiu, entre les quals hi ha l'impacte directe del delictes i els trastorns que ocasiona, el risc de reincidència, les possibles represàlies i la intimidació.

b) L'estudi i la proposta d'aplicació de les mesures de protecció que minimitzin els trastorns psicològics derivats del delictes i evitin la victimització secundària, de conformitat amb el que preveu l'Estatut de la víctima del delictes.

Article 23. *L'assistència social.*

La intervenció social suposa la coordinació i, si s'escau, derivació a serveis socials, institucions o organitzacions d'assistència a víctimes, per garantir allotjament segur, atenció mèdica immediata, ajudes econòmiques que els puguin correspondre, amb especial atenció a les necessitats derivades de situacions d'invalidesa, hospitalització, mort i les agreujades per la situació de vulnerabilitat de les víctimes.

Article 24. *Les oficines d'assistència a les víctimes com a autoritat d'assistència en els delictes transfronterers.*

Les oficines d'assistència a les víctimes, de conformitat amb la Directiva 2004/80/CE del Consell, de 29 d'abril de 2004, sobre indemnització a les víctimes de delictes, són l'autoritat d'assistència de les víctimes de delictes en situacions transfrontereres, en els casos en què el delictes es cometi en un Estat membre de la Unió Europea diferent d'Espanya i la víctima tingui la seva residència habitual a Espanya, i han d'actuar d'acord amb el que estableix el Reial decret 738/1997, de 23 de maig, pel qual s'aprova el Reglament d'ajuts a les víctimes de delictes violents i contra la llibertat sexual. En els casos de delictes de terrorisme el Ministeri de l'Interior és l'autoritat d'assistència als efectes anteriors.

CAPÍTOL III

Fases de l'assistència

Article 25. *Fases de l'assistència.*

L'assistència a les víctimes es duu a terme en quatre fases: l'acollida-orientació, la informació, la intervenció i el seguiment.

Article 26. *Fase d'acollida-orientació.*

L'acollida-orientació es duu a terme a través d'una entrevista, presencial o telefònica, i té com a finalitat que la víctima plantegi els seus problemes i necessitats, que permeti orientar-la, analitzar possibles intervencions d'altres recursos i, si escau, la derivació a aquests recursos.

Article 27. *Fase d'informació.*

Les oficines d'assistència a les víctimes han de donar la informació que requereixi la víctima adaptada a les seves circumstàncies i condicions personals, a la naturalesa del delictes comès i als danys i perjudicis soferts.

Aquesta informació –que pot ser per escrit, verbal o per mitjans electrònics, així com presencial o no– ha de comprendre la informació general sobre els seus drets, des del primer contacte amb les autoritats competents, i ha de ser detallada i actualitzada al llarg de tot el procés.

Les oficines han d'informar les víctimes sobre la funció tuitiva del Ministeri Fiscal, i han de facilitar a les víctimes informació sobre els drets que els assisteixen, i en particular sobre els següents:

- a) Dret a denunciar i, si s'escau, el procediment per interposar la denúncia i dret a facilitar elements de prova a les autoritats encarregades de la investigació.
- b) Procediment per obtenir assessorament i defensa jurídica i, si s'escau, condicions en què es pugui obtenir gratuïtament.
- c) Possibilitat de sol·licitar mesures de protecció i, si s'escau, procediment per fer-ho. Quan es tracti de víctimes de violència de gènere i domèstica, sobre la possibilitat de sol·licitar una ordre de protecció, explicant de manera comprensible que confereix a la víctima un estatut integral de protecció i, si s'escau, procediment per fer-ho.
- d) Mesures d'assistència i suport disponibles, tant si són mèdiques com psicològiques o materials, i procediment per obtenir-les. Dins d'aquestes últimes s'ha d'incloure, quan sigui oportú, informació sobre les possibilitats d'obtenir un allotjament alternatiu.
- e) Indemnitzacions o ajudes econòmiques a les quals pugui tenir dret i, si s'escau, procediment per reclamar-les.
- f) Serveis d'interpretació i traducció disponibles.
- g) Ajudes i serveis auxiliars per a la comunicació disponibles.
- h) Procediment per mitjà del qual la víctima pugui exercir els seus drets en cas que resideixi fora d'Espanya.
- i) Recursos que pot interposar contra les resolucions que consideri contràries als seus drets.
- j) Dades de contacte de l'autoritat encarregada de la tramitació del procediment i cursos per comunicar-s'hi.
- k) Serveis de justícia restaurativa disponibles, en els casos en què sigui possible legalment.
- l) Supòsits en què pugui obtenir el reemborsament de les despeses judicials i, si s'escau, procediment per reclamar-lo.
- m) Dret a ser informada sense retards innecessaris de la data, hora i lloc del judici, així com del contingut de l'acusació dirigida contra l'infractor.
- n) Dret a efectuar una sol·licitud per ser notificada de les resolucions a les quals es refereix l'article 7 de l'Estatut de la víctima del delictes, així com deixar sense efecte aquesta sol·licitud, i a sol·licitar que les resolucions esmentades també es comuniquin a les oficines d'assistència a les víctimes.
- o) Dret a obtenir una còpia de la denúncia, degudament certificada.
- p) Dret a l'assistència lingüística gratuïta i a la traducció escrita de la còpia de la denúncia quan no entengui ni parli cap de les llengües que tinguin caràcter oficial al lloc en què es presenta la denúncia.
- q) Dret de les víctimes de delictes de violència de gènere a ser notificades de les resolucions a les quals es refereixen les lletres c) i d) de l'apartat 1 de l'article 7 de l'Estatut de la víctima del delictes, sense necessitat que ho sol·licitin, llevat que manifestin el seu desig de no rebre aquestes notificacions.
- r) Dret al període de reflexió en garantia dels drets de la víctima en casos de catàstrofes, calamitats públiques o altres successos que hagin produït un nombre elevat de víctimes que impedeixen als advocats i procuradors els seus serveis professionals fins a transcorreguts 45 dies des que va passar el fet, i queda sense efecte en cas que la presentació d'aquests serveis professionals hagi estat sol·licitada expressament per la víctima.
- s) Dret a què se li comuniqui la resolució de sobreseïment i la possibilitat de recórrer.
- t) Dret a sol·licitar que s'imposin a l'alliberat condicional les mesures o regles de conducta previstes per la llei que considerin necessàries per garantir la seva seguretat,

quan aquell hagi estat condemnat per fets dels quals es pugui derivar raonablement una situació de perill per a la víctima.

u) Dret a facilitar al jutge o tribunal qualsevol informació que sigui rellevant per resoldre sobre l'execució de la pena imposada, les responsabilitats civils derivades del delictes o el comís que s'hagi acordat.

v) La informació sobre els serveis especialitzats disponibles que puguin prestar assistència a la víctima, així com els recursos psicosocials i assistencials disponibles.

Article 28. *Fase d'intervenció.*

Entre les intervencions jurídiques, psicològiques i socials que duen a terme les oficines d'assistència a les víctimes hi ha les següents:

a) L'avaluació de la vulnerabilitat de les víctimes que li siguin derivades o que acudeixin directament a l'Oficina.

b) La proposta de les mesures de protecció a les víctimes, especialment de les més vulnerables, amb especial atenció als menors i a les persones amb discapacitat necessitades de protecció especial, i el seguiment de la seva execució.

c) L'assistència terapèutica psicològica i el tractament psicològic de les víctimes en l'àmbit del procés penal que, en principi, es duu a terme en dues fases:

1a La primera fase dirigida a aconseguir que la víctima tingui el control general de la seva conducta, en la qual s'analitzen els elements que garanteixen la integritat física i psíquica, a fi de facilitar l'expressió dels sentiments i el domini cognoscitiu, i de dur a terme les adaptacions conductuals i interpersonals més necessàries.

2a La segona fase en la qual s'analitzen les expectatives generades pel delictes, per tal que es corregeixin les possibles distorsions i es duguin a terme les intervencions psicològiques i els tractaments de llarga evolució per al tractament específic de símptomes posttraumàtics.

d) L'aplicació del pla de suport psicològic.

e) La informació i el seguiment de la decisió de la víctima en les mesures penitenciàries.

f) La informació sobre la possibilitat d'accedir a justícia restaurativa i, si s'escau, sobre l'aplicació de les mesures d'aquesta naturalesa que es puguin adoptar.

g) L'acompanyament a judici o altres instàncies judicials, o la proposta d'acompanyament per part de la persona designada per la pròpia víctima.

h) La coordinació amb la resta de serveis socials, policials o altres, principalment per al seguiment de les víctimes vulnerables amb alt risc i el suport per a l'obtenció de les ajudes econòmiques que els puguin correspondre, així com les mesures assistencials enfront de qualsevol necessitat i especialment en situacions d'invalidesa, hospitalització, o mort.

Article 29. *Fase de seguiment.*

Les oficines d'assistència a les víctimes duen a terme el seguiment de la víctima, especialment de les més vulnerables, al llarg de tot el procés penal i durant un període de temps adequat després de la seva conclusió, independentment del fet que es conegui o no la identitat de l'infractor i del resultat del procés.

CAPÍTOL IV

Avaluació individual de les víctimes

Article 30. *Avaluació individual de les víctimes a fi de determinar-ne les necessitats especials de protecció.*

1. Sense perjudici del que acordin les autoritats judicials o fiscals competents, les forces i cossos de seguretat de l'Estat i, si s'escau, les policies autonòmiques, han d'efectuar en el moment de la denúncia una primera avaluació individual de la víctima per determinar-ne les necessitats de protecció i per identificar, si s'escau, les víctimes vulnerables.

En aquesta primera avaluació s'ha d'informar la víctima de la possibilitat d'acudir a una Oficina d'Assistència a les Víctimes. La informació sol·licitada en aquesta primera avaluació pot ser traslladada a l'Oficina d'Assistència a les Víctimes només amb el consentiment previ i informat de la víctima.

2. Quan la víctima acudeixi a les oficines d'assistència a les víctimes, si s'escau amb la informació facilitada, aquestes han de dur a terme una avaluació individualitzada. L'Oficina d'Assistència a les Víctimes s'ha d'atenir en tot cas al que pugui acordar l'autoritat judicial o fiscal competent per valorar les necessitats de la víctima i determinar les mesures de protecció.

3. L'avaluació individual ha de tenir en compte les necessitats manifestades per la víctima, així com la seva voluntat, i ha de respectar plenament la integritat física, mental i moral de la víctima. Ha de tenir especialment en consideració:

a) Les característiques personals de la víctima, la seva situació, necessitats immediates, edat, gènere, discapacitat i nivell de maduresa. En particular, ha de valorar:

1r Si es tracta d'una persona amb discapacitat o si existeix una relació de dependència entre la víctima i el suposat autor del delicte.

2n Si es tracta de víctimes menors d'edat o de víctimes necessitades d'una protecció especial o en les quals concorrin factors de vulnerabilitat especial.

b) La naturalesa del delicte i la gravetat dels perjudicis causats a la víctima, així com el risc de reiteració del delicte. A aquests efectes, s'han de valorar especialment les necessitats de protecció de les víctimes en els delictes següents:

1. Delictes de terrorisme.

2. Delictes comesos per una organització criminal.

3. Delictes comesos sobre el cònjuge o sobre una persona que estigui o hagi estat lligada a l'autor per una relació anàloga d'afectivitat, fins i tot sense convivència, o sobre els descendents, ascendents o germans per naturalesa, adopció o afinitat, propis o del cònjuge o convivent.

4. Delictes contra la llibertat o indemnitat sexual.

5. Delictes de tràfic d'éssers humans.

6. Delictes de desaparició forçada.

7. Delictes comesos per motius racistes, antisemites o altres de referents a la ideologia, religió o creences, situació familiar, la pertinença dels seus membres a una ètnia, raça o nació, el seu origen nacional, el seu sexe, l'orientació o identitat sexual, per raons de gènere, de malaltia o discapacitat.

c) Les circumstàncies del delicte, en particular si es tracta de delictes violents.

4. En cas de víctimes menors o persones amb discapacitat necessitades d'una protecció especial, també s'ha de tenir en compte la seva opinió i els seus interessos, així com les seves circumstàncies personals especials, i s'ha de vetllar especialment pel respecte als principis de l'interès superior del menor o de la persona amb discapacitat

necessitada d'una protecció especial, dret a la informació, no-discriminació, dret a la confidencialitat, a la privacitat i el dret a ser protegit.

Article 31. Informe de l'avaluació individualitzada.

1. Després del procés d'avaluació individualitzada, les oficines d'assistència a les víctimes poden elaborar un informe amb el consentiment previ i informat de la víctima, que s'ha de remetre amb caràcter reservat a l'autoritat judicial o fiscal competent per tal que adopti les mesures de protecció.

2. En l'informe d'avaluació individualitzada, es poden proposar les mesures que es considerin pertinents per a l'assistència i la protecció de la víctima durant la fase d'investigació, especialment quan es tracti de persones amb discapacitat necessitades d'una protecció especial, d'altres víctimes vulnerables o de menors. En particular, es pot proposar l'adopció de les mesures següents:

a) Que es rebi declaració a la víctima com més aviat millor, com menys vegades millor i únicament quan sigui estrictament necessari.

b) Que la víctima pugui estar acompanyada d'una persona de la seva elecció.

c) Que se'ls prengui declaració en dependències especialment concebudes o adaptades amb aquesta finalitat.

d) Que se'ls prengui declaració per part de professionals que hagin rebut una formació especial per reduir o limitar perjudicis a la víctima, o amb la seva ajuda.

e) Que totes les preses de declaració a una mateixa víctima les faci la mateixa persona, llevat que això pugui perjudicar de manera rellevant el desenvolupament del procés o hagi de prendre la declaració directament un jutge o un fiscal.

f) Que la presa de declaració, quan es tracti d'alguna de les víctimes a les quals es refereixen els números 3r i 4t de la lletra b) de l'apartat 2 de l'article 23 de l'Estatut de la víctima del delictes i de les víctimes de tràfic amb fins d'explotació sexual, la porti a terme una persona del mateix sexe que la víctima quan aquesta així ho sol·liciti, llevat que això pugui perjudicar de manera rellevant el desenvolupament del procés o hagi de prendre la declaració directament un jutge o fiscal.

g) Qualsevol altra mesura tendent a evitar el contacte visual de la víctima amb l'acusat. Aquesta mesura, atès el seu objecte, també es pot proposar per a la fase d'enjudiciament.

3. Quan es tracti de víctimes menors d'edat, les oficines d'assistència a les víctimes han d'indicar expressament en el seu informe la concurrència, si s'escau, de qualsevol dels supòsits als quals fa referència l'article 26.2 de l'Estatut de la víctima del delictes; a fi que el fiscal ho pugui prendre en consideració en el moment de valorar l'oportunitat de sol·licitar al jutge o tribunal la designació d'un defensor judicial de la víctima per tal que la representi en la investigació i en el procés penal.

4. Qualsevol modificació rellevant de les circumstàncies en què s'hagi basat l'avaluació individual de la víctima determina una actualització d'aquesta avaluació i, si s'escau, de l'informe remès a l'autoritat judicial o fiscal competent.

5. L'Oficina d'Assistència a les Víctimes només pot facilitar a tercers la informació que hagin rebut de la víctima amb el seu consentiment previ i informat.

Article 32. Pla de suport psicològic.

1. Les oficines d'assistència a les víctimes han d'establir un pla de suport psicològic per a les víctimes especialment vulnerables, o necessitades d'una protecció especial.

2. El pla de suport psicològic ha de tenir com a finalitat que la víctima pugui seguir el procés penal sense tornar a viure angoixa, enfortir la seva autoestima, enfortir la presa de decisions i, en particular, aquelles que tenen relació amb mesures judicials.

3. El pla de suport psicològic s'ha d'establir mitjançant l'avaluació de les conseqüències físiques i psíquiques del delictes, del clima que envolta la víctima, del risc de

patir noves agressions i de l'ambient familiar. També s'ha de valorar la capacitat de resiliència.

4. El Ministeri de Justícia i les comunitats autònomes amb competències assumides poden supervisar els plans de suport que s'estableixin dins del seu àmbit territorial.

CAPÍTOL V

L'Oficina d'Informació i Assistència a les Víctimes del Terrorisme de l'Audiència Nacional

Article 33. *L'Oficina d'Informació i Assistència a les Víctimes del Terrorisme de l'Audiència Nacional.*

1. L'Oficina d'Informació i Assistència a les Víctimes del Terrorisme de l'Audiència Nacional té àmbit nacional i exerceix les funcions d'informació i assistència a les víctimes del terrorisme en els termes que preveuen l'article 51 de la Llei 29/2011, de 22 de setembre, i el present Reial decret. No obstant això, per raons d'urgència o de proximitat, les víctimes poden acudir a l'Oficina d'Assistència a les Víctimes de la seva província, que s'ha de coordinar amb l'Oficina d'Informació i Assistència a les Víctimes del Terrorisme de l'Audiència Nacional.

2. L'Oficina d'Informació i Assistència a les Víctimes del Terrorisme de l'Audiència Nacional exerceix, entre d'altres, les funcions següents:

- a) Facilitar informació sobre l'estat dels procediments que afectin les víctimes del terrorisme.
- b) Assessorar les víctimes del terrorisme en tot el que té relació amb els processos penals i contenciosos administratius que els afectin.
- c) Oferir acompanyament personal als judicis que se celebrin en relació amb els actes terroristes dels quals provenen els afectats.
- d) Donar suport emocional i terapèutic a les víctimes. L'Oficina ha d'avaluar els trastorns ocasionats pel delictes i, al llarg del procés penal, ha de dur a terme l'assistència psicològica adequada per superar el delictes i ha d'avaluar el risc de victimització, per a la qual cosa ha d'assenyalar les mesures de protecció adequades i ha d'aplicar el pla de suport com a víctima vulnerable. Tot això sense perjudici de les competències en aquesta matèria del Ministeri de l'Interior.
- e) Prevenir les conseqüències de la victimització primària i evitar la victimització secundària i la desprotecció després del delictes.
- f) Facilitar la col·laboració i la coordinació entre els organismes, institucions i serveis que poden estar implicats en l'assistència concreta de cada víctima, sense perjudici de les competències en aquesta matèria del Ministeri de l'Interior.
- g) Promoure la salvaguarda de la seguretat i intimitat de les víctimes en la seva participació en els processos judicials, per protegir-les d'ingerències il·legítimes o actes d'intimidació i represàlia i qualsevol altre acte d'ofensa i denigració.
- h) Informar sobre les possibles indemnitzacions a víctimes de terrorisme i derivar-les, en tot cas, a l'òrgan del Ministeri de l'Interior competent en la matèria.
- i) Establir cursos d'informació a la víctima sobre tot el que té relació amb l'execució penitenciària, fins al moment del compliment íntegre de les penes. Particularment, en els casos que suposin concessió de beneficis o excarceració dels penats.
- j) Rebre la comunicació de les resolucions a què es refereix l'article 7.1 de l'Estatut de la víctima del delictes quan la víctima hagi fet ús de la facultat prevista a l'article 7.3 d'aquest Reial decret, i dur a terme les actuacions d'informació i assistència que, si s'escau, siguin necessàries.

3. Ha de seguir el mateix model d'actuació general de les oficines d'assistència a les víctimes i ha de dur a terme les avaluacions necessàries de les víctimes més vulnerables

en els termes de l'article 31 d'aquest Reial decret, i ha de prestar, així mateix, l'assistència psicològica en els casos que sigui necessària per afrontar les conseqüències del delictes.

CAPÍTOL VI

Actuacions de les oficines en matèria de coordinació

Article 34. *La xarxa de coordinació.*

1. El Ministeri de Justícia, o les comunitats autònomes amb competències en justícia, poden coordinar les actuacions de les oficines d'assistència a les víctimes amb els diferents òrgans o entitats competents que prestin assistència a les víctimes, i a aquest efecte es poden establir convenis de col·laboració i protocols. Poden impulsar, així mateix, la col·laboració amb xarxes públiques i privades que assisteixen les víctimes, entre d'altres amb:

- a) Forces i cossos de seguretat de l'Estat i les policies autonòmiques.
- b) Serveis de benestar social.
- c) Ajuntaments.
- d) Serveis de Salut (112/061, urgències, urgències psiquiàtriques i programes de salut mental).
- e) Serveis d'educació.
- f) Serveis laborals.
- g) Associacions, fundacions i altres entitats sense ànim de lucre.
- h) Serveis psicosocials de l'Administració de justícia.
- i) Unitats de coordinació contra la violència sobre la dona i les unitats de violència sobre la dona, integrades orgànicament en les delegacions i subdelegacions del Govern i en les direccions insulars.
- j) Serveis especialitzats per a l'atenció a les víctimes de violència de gènere.
- k) Qualsevol altre òrgan o entitat de l'Administració General de l'Estat o altres administracions amb competències en assistència i/o atenció a les víctimes.

2. Les oficines d'assistència a les víctimes poden mantenir reunions periòdiques amb els organismes, institucions i entitats relacionats a l'apartat anterior, per optimitzar l'assistència de les víctimes particulars, i poden efectuar, si s'escau, el seguiment de les víctimes vulnerables i assegurar el seu paper de punt d'accés coordinador o finestreta única.

Article 35. *Actuacions dels lletrats de l'Administració de justícia en compliment de l'Estatut de la víctima del delictes.*

En compliment de l'article 10 de l'Estatut de la víctima del delictes, els lletrats de l'Administració de justícia han de derivar les víctimes a les oficines d'assistència a les víctimes, en els termes que estableixen les lleis processals, quan sigui necessari tenint en compte la gravetat del delictes, vulnerabilitat de la víctima o en aquells casos en què la víctima ho sol·liciti.

Article 36. *Coordinació en grans catàstrofes.*

En el cas de catàstrofes o successos amb víctimes múltiples que tinguin el seu origen o causa en un fet delictiu, les oficines d'assistència a les víctimes s'han de coordinar amb la resta d'institucions competents per garantir l'assistència a les víctimes.

CAPÍTOL VII

Altres actuacions de les oficines

Article 37. *Funcions de les oficines d'assistència a les víctimes en matèria de justícia restaurativa.*

Les oficines d'assistència a les víctimes poden dur a terme les actuacions de justícia restaurativa següents:

- a) Informar, si s'escau, la víctima de les diferents mesures de justícia restaurativa.
- b) Proposar a l'òrgan judicial l'aplicació de la mediació penal quan ho consideri beneficiós per a la víctima.
- c) Dur a terme actuacions de suport als serveis de mediació extrajudicial.

Article 38. *Informació i assistència sobre execució penitenciària.*

Les oficines han de facilitar a les víctimes informació sobre la possibilitat de participar en l'execució penitenciària, en els termes que preveu l'article 13 de l'Estatut de la víctima del delictes, i han de dur a terme les actuacions d'assistència que siguin necessàries per tal que la víctima pugui exercir els drets que la llei li reconeix en aquest àmbit.

CAPÍTOL VIII

Les actuacions de les oficines per complir les funcions administratives

Article 39. *Les dades estadístiques.*

La recopilació de les dades estadístiques ha d'incloure almenys:

- a) El nombre de víctimes que han sol·licitat assistència i les assistides, distingint entre adults i menors, i el sexe.
- b) Tipus de víctima per delictes soferts.
- c) Tipus d'assistència i actuacions dutes a terme.
- d) Les derivacions, principalment les de la policia i dels lletrats de l'Administració de justícia.
- e) El nombre de víctimes que han estat derivades a serveis de mediació.

Article 40. *Altres actuacions administratives.*

Les oficines han de dur a terme un seguiment de cada cas individual, que s'ha de documentar en els arxius o registres corresponents. Així mateix, han d'elaborar una memòria anual que s'ha de traslladar al Ministeri de Justícia o, si s'escau, a les comunitats autònomes amb competència en la matèria.

Disposició addicional única. *Limitacions pressupostàries.*

1. L'organització i el funcionament del Consell Assessor d'Assistència a les Víctimes s'ha d'atendre amb els mitjans personals, tècnics i pressupostaris assignats a la Direcció General de Relacions amb l'Administració de Justícia.

2. L'entrada en vigor del present Reial decret no ha de produir un increment del nombre d'efectius, ni de les retribucions, ni d'altres despeses de personal amb impacte pressupostari.

Disposició transitòria única. *Adaptació de les relacions de llocs de treball.*

Mentre el Ministeri de Justícia no procedeixi a la modificació de les relacions de llocs de treball de les oficines d'assistència a les víctimes que, dins del seu àmbit de

competència, estiguin inserides en l'Oficina Judicial, aquestes han de funcionar a efectes organitzatius com a unitats administratives, en condicions idèntiques a la resta d'oficines dependents del Ministeri.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Aquest Reial decret es dicta a l'empara de l'article 149.1.5a de la Constitució espanyola, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria d'Administració de justícia.

S'exceptuen de l'anterior els articles 6, 7 i 8, que es dicten a l'empara de la competència exclusiva en matèria de regulació de les condicions bàsiques que garanteixin la igualtat de tots els espanyols en l'exercici dels drets i en el compliment dels deures constitucionals, atribuïda a l'Estat per l'article 149.1.1a de la Constitució espanyola, així com l'article 9, que es dicta a l'empara de la competència exclusiva en matèria de legislació penal i processal atribuïda a l'Estat per l'article 149.1.6a de la Constitució espanyola.

Disposició final segona. *Habilitació normativa.*

Es faculten els titulars dels ministeris de Justícia i d'Hisenda i Administracions Públiques per dictar, en l'àmbit de les seves competències, les normes necessàries per al desplegament, el compliment i l'execució del que disposa aquest Reial decret.

Disposició final tercera. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor el dia 1 de gener de 2016.

Madrid, 11 de desembre de 2015.

FELIPE R.

El ministre de Justícia,
RAFAEL CATALÁ POLO